

Силабус навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ МУЗИЧНО-ІНТОНАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Музичне мистецтво.
Інструментально-виконавське мистецтво»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Обсяг: 3 кредити ЄКТС
Курс: 1; **Семестр:** 1
Дні, Час, Місце: згідно з розкладом
Кафедра: Музичної педагогіки та хореографії
Затверджено: протокол № 2 від 30 серпня 2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Спіліоті Олена Володимирівна
Контакти	Е-mail: Spilioti@i.ua
Робоче місце	Кафедра музичної педагогіки та хореографії (ауд. 14, корпус 5)
Години консультацій	Середа: 15.00 – 16.20

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія музично-інтонаційного мислення» спрямована на усвідомлення сутності поняття музично-інтонаційного мислення. Практичне значення курсу полягає: в накопиченні досвіду, знань і музично-аналітичних умінь, які забезпечать правильне тлумачення музичного твору та впевнену художню інтерпретацію; в активізації музично-творчої діяльності, розширенні навчальних форм музикування; у практичному впровадженні в освітній процес музичного моделювання різних музично-стильових і жанрових зразків.

Дисципліна вивчається в першому семестрі. Постреквізити: ОК5 «Фах», ОК12 «Концертно-виконавська практика».

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне мистецтво. Інструментально-виконавське мистецтво» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК1. Здатність створювати, реалізовувати та висловлювати свої власні художні концепції.

ФК2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по інтерпретації інструментальної музики.

ФК4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській та педагогічній

діяльності.

ФК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК9. Здатність проводити комплексні дослідження музичних феноменів, використовуючи теоретичні знання, методологічні навички та практичний досвід.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне мистецтво. Інструментально-виконавське мистецтво» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН4. Професійно здійснювати аналіз музичних стилів та напрямків.

ПРН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН13. Розуміти та застосовувати наукові методологічні підходи для дослідження музичних феноменів.

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.), практичних (10 год.) організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60 год.).

Навчання відбуватиметься на платформі Google-Клас з використанням інших сервісів Google. Здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис Google. Дистанційне навчання відбувається на платформі «Zoom», та на сторінці курсу в системі УНІКОМ.

Викладач використовуватиме такі методи навчання, як метод створення ситуації пізнавальної новизни, частково-пошуковий, дослідницький, дедуктивний та індуктивний методи, метод навчальної дискусії, метод наочності, контролю і самоконтролю, проблемні методи.

Навчальна дисципліна передбачає використання: нормативних документів; підручників та посібників з музичної інтерпретації, філософії музики/мистецтв, теорії і методики формування музично-інтонаційного мислення та ін.; наукових статей, персональних комп'ютерів, мультимедійного забезпечення, програм для забезпечення онлайн занять: платформи для відеоконференцій (Zoom, Google Meet), баз даних з відкритим доступом.

Організація навчання

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Специфіка музичного мистецтва. Музична інтонація: від	2

	звукового феномена до філософської категорії мистецтва	
2	Походження музичної інтонації від мовної	2
3	Мелодія як основний носій музичної інтонації	2
4	Музична інтонація як семантична одиниця в музиці. Основна типізація музичної інтонації	2
5	Специфіка музично-інтонаційного мислення	4
6	Структура механізму музично-інтонаційного мислення (музичне сприймання, рефлексія, творчість)	4
7	Музичний твір та інтерпретація як продукт музично-інтонаційного мислення	4
Разом		20

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Специфіка музичного мистецтва. Сутність поняття «музична інтонація»	2
2	Музична інтонація як семантична одиниця в музиці. Основна типізація музичної інтонації	2
3	Специфіка музично-інтонаційного мислення	2
4	Структура механізму музично-інтонаційного мислення (музичне сприймання, рефлексія, творчість)	2
5	Музичний твір та інтерпретація як продукт музично-інтонаційного мислення	2
Разом		10

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Охарактеризувати філософське розуміння інтонації у контексті музичного мистецтва. Роль інтонації у формуванні художнього образу в музиці	8
2	Дослідити зв'язок мовної та музичної інтонації на прикладі фольклорних зразків	4
3	Етапи історичного становлення музичної інтонації на основі мовного інтонування. Порівняти інтонаційні особливості мовлення і музики у вокальних традиціях різних культур	4
4	Порівняти типи мелодійної інтонації в класичній, романтичній та сучасній музиці	4
5	Дослідити інтонаційний розвиток у мелодичному русі на прикладі обраного музичного твору	4
6	Охарактеризувати музичну інтонацію як смислову (семантичну) одиницю музичного мовлення	4
7	Визначити функції інтонації у структурі музичної форми (на	4

	прикладі конкретного твору)	
8	Розкрити особливості музично-інтонаційного мислення як прояву естетичної свідомості музиканта	4
9	Проаналізувати чинники формування музично-інтонаційного мислення у виконавській діяльності	4
10	Охарактеризувати специфіку інтонаційного мислення композитора або виконавця в контексті стилю XX століття	4
11	Проаналізувати взаємозв'язок музичного сприймання, рефлексії та творчості в процесі інтонаційного мислення	2
12	Розкрити роль емоційної рефлексії в структурі музично-інтонаційної діяльності	2
13	Проаналізувати інтерпретацію музичного твору як форму реалізації інтонаційного мислення виконавця	4
14	Порівняти авторське й виконавське інтонування на прикладі конкретного твору	4
15	Дослідити інтонаційний аналіз як засіб інтерпретації музичного змісту	4
Разом		60

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
5	Контрольне завдання до теми: Специфіка музичного мистецтва. Музична інтонація: від звукового феномена до філософської категорії мистецтва
5	Контрольне завдання до теми: Походження музичної інтонації від мовної
5	Контрольне завдання до теми: Мелодія як основний носій музичної інтонації
5	Контрольне завдання до теми: Музична інтонація як семантична одиниця в музиці. Основна типізація музичної інтонації
5	Контрольне завдання до теми: Специфіка музично-інтонаційного мислення
5	Контрольне завдання до теми: Структура механізму музично-інтонаційного мислення (музичне сприймання, рефлексія, творчість)
10	ІНД3. Доповідь - презентація на тему «Жанрова-стильова атрибуція»
10	ІНД3. Доповідь-презентація «Особливості композиторського музично-інтонаційного мислення» (на вибір)
10	ІТЗ. Доповідь-презентація «Авторська та виконавська інтерпретація твору»
40	Екзамен
100	Разом

Критерії проміжного та підсумкового оцінювання

Складові та критерії оцінювання	Розподіл балів
Проміжний контроль	
Контрольні завдання до тем курсу (6 завдань × 5 балів)	0-30
Повнота розкриття змісту теми (логічна цілісність, охоплення ключових положень)	0-2
Фаховість викладу (термінологія, стиль)	0-1
Аргументованість суджень (аналітичний підхід, приклади)	0-1
Оформлення відповіді (структурованість, грамотність)	0-1
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ): доповідь-презентація на тему, пов'язану з поняттями курсу (2 доповіді × 10 балів)	0-20
Наукове обґрунтування (джерела, дослідники)	0-2
Розкриття змісту теми	0-2
Теоретико-аналітичний рівень	0-1
Якість презентації	0-1
Музичні приклади	0-1
Комунікативність	0-1
Самостійність виконання	0-1
Індивідуальне творче завдання (ІТЗ): авторська інтерпретація музичного твору або інтонаційного феномена	0-10
Відповідність теми концепції курсу	0-2
Глибина та оригінальність інтерпретації	0-2
Аргументованість позиції	0-2
Інтонаційно-музичні приклади	0-2
Оформлення та подача презентації	0-2
Підсумковий контроль	
Екзамен (усна відповідь на екзаменаційні питання)	0-40
Розкриття суті питання	0-10
Точність термінології	0-5
Обґрунтування думки	0-5
Зв'язок з музичною практикою	0-5
Теоретична база	0-5
Самостійність мислення	0-5
Структурованість і культура викладу	0-5

Політика курсу

Безпека – понад усе.

При увімкненні сигналу «Повітряна тривога» під час очного заняття ви зобов'язані під керівництвом викладача перейти до укриття цивільного захисту та залишатися там до відміни сигналу. Якщо сигнал «Повітряна тривога» лунає під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, необхідно перейти в безпечне місце та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом освітнього процесу. Якщо студент обирає дистанційний формат навчання, усі навчальні заходи, включно з виконанням та поданням завдань для оцінювання, можна проводити онлайн на сторінці

курсу в системі УНІКОМ. У разі відсутності на занятті через сигнал «Повітряна тривога» узгодьте з викладачем можливість виконання завдання в дистанційному форматі.

Дедлайн. Крайньою межею здачі портфоліо є п'ять днів до іспиту.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів здійснюється згідно з чинним положенням ст. 25, посилання пункт 4.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен студент повинен ознайомитися з Положенням НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>) та дотримуватися його норм. Усі навчальні завдання виконуються студентами самостійно. У разі виявлення порушень самостійності, результат анулюється, а робота повертається на доопрацювання з дотриманням принципів академічної доброчесності. При виконанні групових завдань обов'язково вказується внесок кожного учасника.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен студент зобов'язаний ознайомитися та дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку університету (<http://surl.li/dkhfxq>), а також принципів та норм поведінки, визначених Етичним кодексом Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активна участь студентів у плануванні освітнього процесу та залучення до неформальної освіти.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Діте Л. А., Дніпровська Н. Г. Розвиток музичного мислення на основі інтонаційного осягнення хорової музики : навчальний посібник. Харківський коледж Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2020. 100 с.
2. Крицький В. М. Музично-виконавська інтерпретація: педагогічні проблеми музично-виконавської підготовки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 158 с.
3. Спіліоті О.В. Інвенція як дидактична модель формування поліфонічного мислення. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. № 4. С 79–85.
4. Спіліоті О. В. Накопичення досвіду, знань, музично-аналітичних умінь у процесі фахової підготовки студентів. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. Т. М. Турчин. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. № 1. С. 128–133.

5. Спіліоті О. В. Композиція та імпровізація як творчий метод розвитку музично-інтонаційного мислення. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних П78 статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. Вип. 14. С.75–81.
6. Спіліоті О.В. Проблема активізації творчого мислення студентів у процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін. Розвиток освіти в європейському просторі: національні виклики та транснаціональні перспективи. Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ніжин, 2–3 листопада 2023 року / За заг. ред. Самойленко О. В. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 356–358.
7. Спіліоті О.В. Структурно-функціональна модель формування музично-інтонаційного мислення на основі стандарту IDEF0. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. С.28–36.
8. Спіліоті О. В. Теорія і методика формування музично-інтонаційного мислення: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 234 с.
9. Філософія культури : основні поняття, напрями, персоналії. Колективна монографія / Андрущенко Т. І., Антонюк О. В., Беспалий В. А., Бровко М. М., Федоренко М. О. та ін.; за заг. ред. проф. М. О. Тимошенка. Київ : Видавництво: Букрек , 2020. 601 с.